

Protokół uzgodnień z drugiego posiedzenia Grupy Roboczej ds. KSOW
z dnia 18 kwietnia 2016 r.

W dniu 18 kwietnia 2016 r. odbyło się II posiedzenie Grupy Roboczej ds. KSOW w Warszawie. Zgodnie z zarządzeniem nr 59 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2015 r. w sprawie powołania Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele: jednostki centralnej KSOW i jednostek regionalnych KSOW, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Finansów, Agencji Rynku Rolnego, Centrum Doradztwa Rolniczego, Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020, Związku Gmin Wiejskich RP, Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Polskiej Sieci LGD, Związku Młodzieży Wiejskiej, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, pełniącej obowiązki sekretarza Grupy. Lista obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Spotkaniu przewodniczył Dyrektor Biura Pomocy Technicznej Pan Krzysztof Rodzik, który w zastępstwie Pana Ryszarda Zarudzkiego, wiceministra rolnictwa, poprowadził spotkanie. Po przywitaniu uczestników, prowadzący podkreślił, że wszystkie prezentowane kwestie zostały uzgodnione z kierownictwem ministerstwa. Przewodniczący wręczył oficjalne nominacje nowym członkom grupy, podpisane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pana Krzysztofa Jurgiela. Następnie członkowie przyjęli przez aklamację protokół z pierwszego posiedzenia Grupy Roboczej ds. KSOW z 12 października 2015 r., który został przesłany uczestnikom z zachowaniem trybu przewidzianego w regulaminie KSOW.

Przewodniczący zwrócił się do członków grupy o przyjęcie porządku obrad w drodze głosowania. Posiedzenie przebiegało według następującego porządku:

1. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad.
2. Prezentacja dwuletniego planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017.
3. Opinie Grup Tematycznych do Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017:
  - przewodniczący Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich,
  - przewodniczący Grupy Tematycznej ds. podejścia Leader,
  - przewodniczący Grupy Tematycznej ds. młodzieży na obszarach wiejskich.
4. Dyskusja i głosowanie w sprawie przyjęcia dwuletniego Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017.
5. Prezentacja wyników prac grup tematycznych działających przy GR ds. KSOW.
6. Wolne wnioski, sprawy różne.
7. Podsumowanie i zakończenie posiedzenia.

Ad. 2 Prezentacja dotycząca planu operacyjnego na lata 2016-2017 została przygotowana przez przedstawicieli Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA pełniące funkcję Jednostki Centralnej KSOW – Panią Dominikę Długosz-Dzierżanowską i Pana Kamila Gienzę. W prezentacji uwzględniono:

1. Plan Komunikacyjny podmiotów wdrażających PROW na lata 2014-2020
2. Plan Operacyjny Jednostek Regionalnych KSOW
3. Plan Operacyjny Instytucji Zarządzającej

Przewodniczący podziękował za wyczerpującą i bardzo ciekawą prezentację. Podkreślił, że KSOW w ramach Pomocy Technicznej 2014-2020 to zaledwie 60 mln EURO. Środków jest mało i w związku z tym muszą one naprawdę trafiać w punkt i spełniać potrzeby wynikające z działalności Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Z tego względu, powinniśmy się skupiać na merytoryce projektów, na wyborze dobrych projektów. Ministerstwo rozpoczęło prace nad przemodelowaniem KSOW, w szczególności jeśli chodzi o wybór projektów partnerskich. Odbyły się już pierwsze spotkania, m.in. w zeszłym tygodniu miało miejsce robocze spotkanie z przedstawicielami urzędów marszałkowskich odnośnie do zmian w KSOW i procedurze wyboru projektów, aby najbardziej trafiały one w potrzeby partnerów sieci. Podkreślił, że cieszy się, iż prezentacja pokazała, że środki z planu operacyjnego trafiają jednak dosyć szeroko i zaspokajają większą część celów, które ma KSOW realizować. Wyraził nadzieję, że plan operacyjny 2016-2017 to jest dobry początek, a kolejne plany operacyjne będą jeszcze lepsze.

Ad. 3 Przewodniczący grup tematycznych funkcjonujących przy GR ds. KSOW zaprezentowali stanowiska dotyczące projektu planu operacyjnego na lata 2016-2017 – z zakresu działań każdej z grup.

Pan Henryk Skórnicki omówił uchwałę nr 2 grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich z dnia 15 stycznia 2016 r. w sprawie zaopiniowania projektu Planu Operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie SIR dla działań: *Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy oraz ułatwianie tej współpracy oraz Działań na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich* przyjętą w trybie obiegowym.

Pan Witold Magryś przedstawił uchwałę nr 2 grupy tematycznej ds. podejścia Leader z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie zaopiniowania projektu Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 dla działania *Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej*, przyjętą w trybie obiegowym.

Pan Dariusz Suszyński zaprezentował stanowisko nr 2 grupy tematycznej ds. młodzieży na obszarach wiejskich z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie rekomendacji propozycji operacji w ramach Planu Operacyjnego KSOW 2016-2017 angażujących młodzież wiejską lub wpływających na rozwój polityki młodzieżowej na obszarach wiejskich, przyjęte w trybie obiegowym.

Po zaprezentowaniu pozytywnych opinii do planu operacyjnego na lata 2016-2017 ze strony grup tematycznych, Dyrektor Krzysztof Rodzik nakreślił podejście resortu do Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich i wyboru projektów partnerskich. Zaznaczył, że podjęte zostały intensywne prace nad zmianą *ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z dnia 20 lutego 2015 r.*, w której planuje się zapis dotyczący wyboru projektów partnerskich w drodze konkursów. Podkreślił,

że tryb konkursowy będzie uregulowany w rozporządzeniu ministra rolnictwa i rozwoju wsi. Będzie ono opisywało wszystkie założenia jeśli chodzi o konkurs. Podkreślił również, że zamiarem jest, aby strona merytoryczna i finansowa – czyli budżet operacji, były równie ważne. Ocena projektów będzie musiała być prowadzona pod dwoma równoważnymi aspektami. Konkurs będzie ogłaszany przez Instytucję Zarządzającą czyli Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w porozumieniu z SIR oraz Jednostkami Regionalnymi KSOW. Konkursy będą dotyczyły wszystkich planów operacyjnych w dalszej perspektywie. Jest to rozłożone w czasie, ponieważ sama zmiana ustawy długo trwa – w tej chwili jest w uzgodnieniach w resorcie. Konsekwencją zmiany ustawy będzie zmiana rozporządzenia o funkcjonowaniu KSOW, a następnie ogłoszenie konkursu już na nowych zasadach.

Ad. 4 Jako pierwszy głos zabrał Pan Krzysztof Kwatery, przedstawiciel Komitetu Monitorującego PROW na lata 2014-2020. Według niego nowy układ z planem komunikacyjnym i planem operacyjnym, np. w zakresie tego, co jest związane z działaniem 4 dedykowanym dla LGD, znów wymaga przechodzenia od jednego do drugiego dokumentu. Stwierdził, że martwi go to, iż środków na cały plan operacyjny nie widać w jednym ciągu i w całości. Ponadto poruszył kwestię tego, czy byłaby taka szansa, aby grupa spotykała się przynajmniej 2 razy w roku – wtedy termin jesienny byłby dobry na pewne refleksje i przyjrzenie się pewnym rzeczom. Kolejna kwestia, na którą zwrócił uwagę, dotyczyła tego, że jest wiele nowych działań (pomysły na nowe imprezy promocyjne), ale są też rzeczy które trwają od kilku lat i są jednymi z najbardziej kosztownych. Podkreślił, że również nie widać ich w całości, ponieważ część jest w budżecie Instytucji Zarządzającej, a część jest w budżetach poszczególnych JR. Dotyczy to dwóch imprez targowych: Grune Woche w Berlinie oraz targów Agrotravel w Kielcach. Ich budżety są rozrzucone i nie widać od razu ile to naprawdę kosztuje. Zwrócił również uwagę na potrzebę przeprowadzenia ich ewaluacji – oceny jaki jest ich efekt, czyli czy osiągamy to, co jest głównym celem imprezy promocyjnej, np. na ile impreza przyczynia się do sprzedaży naszych produktów, czy w przypadku Agrotravel przyczynia się do tego, że w wyniku prezentacji pewnej oferty pojawiają się w tych miejscach klienci. Podał przykład, że znane mu środowisko turystyczne nie chce na nie jeździć, bo uważa, że nie ma tam klienta. Powstaje pytanie, jak odbierają to inni.

W odpowiedzi na ten głos przewodniczący stwierdził, że można jeszcze przyrzeć się rozkładowi tych działań, chociaż wydaje się on w miarę czytelny. Jeśli chodzi o jeszcze jedno spotkanie grupy w tym roku, to powinno się ono odbyć, chociażby ze względu na potrzebę przyjęcia kilku sprawozdań. Na razie nie wiadomo czy będą one przyjmowane w trybie obiegowym, czy w trybie spotkania grupy. Jeśli chodzi o ewaluację imprez, to zaznaczył, że w ramach JC są organizowane wyjazdy na te targi, a z jego osobistego doświadczenia wynika, że Agrotravel jest znakomitą imprezą targową, m.in. w tegorocznych targach można było zaobserwować jak goście z zagranicy byli intensywnie oprowadzani po targach i mieli okazje uczestniczyć w różnych posiedzeniach tematycznych. Należy mieć nadzieję, że część z tych osób może przekonać organizacje turystyczne w swoich państwach do odwiedzin w naszym kraju. Podkreślił, że jest szansa przyjrzenia się temu bliżej. Do tego na pewno potrzeba będzie złożyć imprezę w ramach planu w jedną całość.

Następnie głos zabrała Pani Katarzyna Orzechowska z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która podkreśliła w kontekście wypowiedzi przedmówcy, że Agrotavel to nie jest tylko impreza targowa. Targom towarzyszą wyjazdy studyjne, spotkania merytoryczne, forum turystyki wiejskiej i agroturystyki, w którym w tym roku uczestniczyło ponad 600 osób i liczne grono gości zagranicznych. Podkreśliła, że pochylimy się nad ewaluacją, ale trzeba pamiętać o wszystkich wydarzeniach, które są zorganizowane wokół imprezy targowej.

Następnie Pan Paweł Ściański, Zastępca Dyrektora DROW, odnosząc się do ewaluacji projektów w ramach planu operacyjnego, zwrócił uwagę na fakt, że aby mieć dobrą i rzetelną analizę, trzeba posiadać dobre informacje na poziomie monitoringu. Podziękował przedstawicielom JC za wnikliwą prezentację dotyczącą podziału poszczególnych projektów na zagadnienia tematyczne i priorytety rozwoju obszarów wiejskich, zwracając uwagę na to, że te projekty były zakwalifikowane tak naprawdę w sposób często niejednoznaczny. Jeśli w przyszłości kolejne plany operacyjne będą podlegały takim podziałom, ocenie i analizie, również na potrzeby ewaluacji, to te same kryteria będą przyjmowane do oceny poszczególnych projektów z kolejnych planów operacyjnych. Podkreślił, że kwestia monitorowania jest kluczowym elementem, a dobra ewaluacja zawsze będzie niosła ze sobą wartość. Przewodniczący, zgadzając się, że kwestia monitoringu jest bardzo istotna, wyraził nadzieję, w kontekście słów przedmówcy, że nawiązana zostanie ścisła współpraca w zakresie dotyczącym wskaźników monitorowania samego KSOW, ale również monitorowania projektów i wypracowane zostaną dobre praktyki.

Następnie Pani Anna Dybowska z JR Województwa Kujawsko-Pomorskiego odniosła się do tego, że omówiony został plan IZ oraz przedstawione zostały przez przewodniczących grup tematycznych opinie nt. projektów zgłoszonych przez partnerów, a nie widzi załącznika dotyczącego wniosków pochodzących z naboru JC. W związku z tym zadała pytanie, co dalej z projektami złożonymi w naborze do Instytucji Centralnej. Podkreśliła, że dwie, a nawet trzy organizacje z województwa kujawsko-pomorskiego złożyły projekty w tym naborze. Zapytała się co należy przekazać podmiotom, które się o te środki ubiegały. Czy te wnioski zostają i będą przesunięte do dalszego procedowania, czy ten nabór zostanie unieważniony.

W odpowiedzi przewodniczący powiedział, że plan, który będzie głosowany, jest kompletny, co oznacza że na ten moment w planie operacyjnym IZ i JC projektów partnerskich nie będzie. Podkreślił, że nie wykluczamy tych partnerów, ale doszliśmy do wniosku, że na podstawie kryteriów i trybu, w którym oceniane były projekty partnerskie, nie można zagwarantować, że są to najlepsze projekty, z najlepszymi budżetami i najlepsze merytorycznie. Zaznaczył, że ma nadzieję na ogłoszenie konkursu już według nowych założeń, do których partnerzy, o których wspomniała przedmówczyni, będą mogli złożyć swoje projekty. Na podstawie oceny tych projektów powstanie lista rankingowa, co pozwoli na dofinansowanie naprawdę najlepszych projektów. Podjęte były starania, aby jak najlepiej wybrnąć z sytuacji oceny projektów partnerskich, ale nie można było zagwarantować, że w przypadku kontroli zewnętrznej nie pojawiłyby się zarzuty, że projekty były nie najlepiej wybrane. Było to jedyne, rozsądne i dobre wyjście, uczciwe wobec wszystkich.

Pani Anna Dybowska zapytała również, w celu doprecyzowania, czy Instytucja Zarządzająca planuje, że na 2017 rok partnerzy będą mieli szansę złożyć projekty, bo jak zrozumiała na

2016 rok plan operacyjny IZ i JC zawiera tylko i wyłącznie projekty Instytucji Zarządzającej. Przewodniczący wyjaśnił, że w ramach projektów ministerstwa starano się ująć jak największy zakres projektów obejmujących całą Polskę i w planie jest nabór wniosków partnerskich JC w 2017 roku. Konkurs dla partnerów zostanie ogłoszony według nowych kryteriów. Pani Dybowska podkreśliła, że partnerzy są naprawdę zainteresowani środkami JC, ponieważ środki będące w dyspozycji JR nie pozwalają realizować ambitnych projektów, bo są niewystarczające i bardzo ograniczone. Kolejne pytanie Pani Dybowskiej dotyczyło tego, czy pula środków do dyspozycji partnerów zewnętrznych w planie centralnym będzie wynosiła 60% ogółu środków czy też mniej. Przewodniczący odpowiedział, że pula środków w ramach konkursu centralnego będzie wskazana w ogłoszeniu o konkursie.

Następnie Pan Kwatera, wracając do tematu targów Agrotravel w Kielcach, podkreślił, że przy rzetelnej ocenie warto pokazać wszystkie efekty, przyznał też, że jest duża wartość tego, iż środowisko związane z turystyką wiejską może się spotkać corocznie np. na bardzo dużej konferencji. W planie operacyjnym przewidziane są też tego typu imprezy, których koszty są zdecydowanie niższe. Ponadto można się zastanowić, czy może konferencja poświęcona turystyce wiejskiej organizowana z takim dużym gronem corocznie w innym miejscu, gdzie byłyby nowe wizyty studyjne, pokazujące nowe, ciekawe rzeczy, też byłaby wartościowa, może nawet bardziej wartościowa. Należałoby poddać to całościowej ewaluacji, na co jak podkreślił Pan Kwatera, chciał zwrócić uwagę członków grupy. Przewodniczący stwierdził, że jeśli miałyby być to konferencja ogólnopolska, to na pewno ogólnopolskie stowarzyszenie mogłoby spróbować przygotować projekt i złożyć go w ramach konkursu ogłoszonego przez JC. Muszą to być jednak bardzo dobrze przygotowane projekty pod kątem merytorycznym i finansowym. Organizacja targów Agrotravel, które w jego odczuciu są naprawdę dobrą imprezą wystawienniczo-targową, nie wyklucza organizacji konferencji.

Następnie Pani Aneta Gajger z JR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego podkreśliła, że samorzady zostały zmuszone do ogłoszenia konkursów i wyboru projektów w tempie ekspresowym, mimo że zgłaszały mnóstwo uwag do kryteriów ujętych w planie działania, co nie zostało w żaden sposób uwzględnione, podczas gdy projekty partnerskie na poziomie centralnym nie zostały wybrane według tych samych kryteriów. Zapytała co dalej z projektami wybranymi przez JR KSOW. Czy dokonały dobrego wyboru?

Przewodniczący zaznaczył, że to nie jest tak, że w ramach ministerstwa nie zostały wybrane projekty do finansowania z tego względu, że same kryteria merytoryczne były złe. Podkreślił, że powiedział, że to tryb, według którego oceniane były projekty nie był do końca dobry, a nie merytoryczne kryteria wyboru. Podkreślił, że pamięta o zgłoszeniu sprzed tygodnia, dotyczącym tego, że te kryteria nie są idealne, zaznaczył, że również zauważył to od samego początku, iż kryteria wyboru projektów w ramach IZ nie są takie jak mogłyby być i nie jest to najlepiej skonstruowane – stąd zmiany w ustawie i zmiany w rozporządzeniu oraz konkurs, który ma nadzieję, zostanie ogłoszony jak najszybciej według nowych zasad. Wynika to z dążenia do tego, aby była pewność, że lista rankingowa, która powstanie, jest rzetelna, a sfinansowanie tych projektów spowoduje, że KSOW w ramach projektów centralnych zrealizuje wskaźniki, które są zapisane w programie. Podkreślił, że nie neguje tego, że w ramach JR wybrane zostały dobre projekty według tych kryteriów, które opisane były w planie działania. Zadeklarował, że trwają intensywne prace i jest to jedno z głównych

zadań, które chciałby realizować, przy współpracy z JR. Podkreślił również, że nie widzi powodów do obaw, gdyż wszyscy w Polsce będą mieli jednoznaczne, dobre merytorycznie i finansowo kryteria wyboru projektów i w jego opinii warto chwilę poczekać, jeśli chodzi o projekty centralne, które mają za zadanie realizować ideę KSOW na poziomie centralnym. Podkreślił, że starano się pokryć projekty partnerskie przez projekty ministerstwa, a prezentacja jasno pokazała, że udało się to zrobić. Projekty realizowane przez partnerów są niezwykle istotną częścią planu operacyjnego – od tej idei się nie odchodzi, a zmiany są po to, żeby były one jak najlepsze i żeby były dobrze realizowane.

Pani Anna Dybowska zadała pytanie dotyczące projektu zgłoszonego przez IC, który zakłada szkolenie 60 przedstawicieli LGD w zakresie pozyskiwania partnerów do projektów współpracy. Jej zdziwienie wzbudził koszt projektów, gdyż z prostych wyliczeń wynika, że koszt przeszkolenia jednej osoby wynosi 12 tys. złotych. Ponadto jest to bardzo ograniczona liczba beneficjentów bezpośrednich, np. w samym województwie kujawsko-pomorskim jest 20 LGD. W jaki sposób autorzy projektu planują nabór uczestników?

Przewodniczący powiedział, że jest to projekt realizowany przez DROW. Podkreślił, że nie martwiłby się o jakość merytoryczną i finansową projektów realizowanych przez ministerstwo. Dla LGD realizowany jest również inny projekt przez DROW w ramach planu komunikacyjnego – cykl konferencji dla 300 osób. Przewodniczący przekazał głos zastępcy dyrektora DROW, który powiedział, że intencją projektu zgłoszonego przez DROW było przeszkolenie przedstawicieli LGD w zakresie projektów współpracy z innymi zagranicznymi LGD. Zakłada się współpracę z Polską Siecią LGD, która będzie pomagać typować tych przedstawicieli do wyjazdu. Podkreślił, że koszt jednostkowy może wydawać się faktycznie dosyć wysoki z matematycznego punktu widzenia, ale trzeba zwrócić uwagę na specyfikę i typ tego działania. Są to spotkania i szkolenia zagraniczne, nie są to szkolenia organizowane na terenie kraju. Koszty jednostkowe muszą być wyższe niż w przypadku konferencji organizowanych w kraju. Wyjaśnił, że procedura wyboru nie została ustalona, grupa tematyczna ds. podejścia LEADER będzie zaangażowana w tą procedurę, natomiast jeszcze nie jest to etap wyboru uczestników.

Następnie głos zabrał Pan Witold Magryś - przewodniczący grupy tematycznej ds. podejścia Leader, który w ramach uzupełnienia dodał, że z informacji zaprezentowanych na styczniowym posiedzeniu GTL przez Panią naczelnik Gierulską, wynika, że uczestnicy wyjazdów tematycznych będą dobierani pod kątem tematycznym. Każda z 6 podróży zagranicznych ma dotyczyć innego tematu i uczestnicy wyjazdów byliby dobierani pod kątem profili strategii, które złożyli do konkursu, np. dotyczących turystyki czy produktów lokalnych. Podkreślił, że nie zna szczegółów, które najlepiej przedstawiłby pracownik Wydziału Rozwoju Terytorialnego w DROW. Przewodniczący grupy wyraził nadzieję, że w sposób wyczerpujący zostało wyjaśnione dlaczego tak wygląda opis tego projektu.

Następnie zgodnie z porządkiem obrad, przewodniczący zarządził głosowanie nad przyjęciem *uchwały nr 8 w sprawie akceptacji dwuletniego planu operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2016-2017*, stanowiącym załącznik nr 2 do protokołu. W głosowaniu wzięły udział 33 uprawnione osoby, 32 osoby były za jego przyjęciem, nikt nie był przeciw, jedna osoba wstrzymała się od głosu. Przewodniczący ogłosił, że plan operacyjny KSOW na lata

2016-2017 został przyjęty. Podziękował za bardzo dobrą i wyczerpującą dyskusję oraz za przyjęcie planu do realizacji.

Ad. 5 Przewodniczący poszczególnych grup tematycznych zaprezentowali wyniki prac. Po ich wysłuchaniu, prowadzący spotkanie dyrektor Krzysztof Rodzik stwierdził, że temat młodzieży, jak również innowacyjności i Lidera są ważne dla resortu. Ponadto zadeklarował współpracę, aby wypracować dobre rozwiązania w ramach KSOW. Przewodniczący podziękował również przewodniczącym grup za prezentacje.

Ad. 6 Pani Renata Bukowska, przedstawiciel organizacji pozarządowych, powiedziała, że patrząc na 3 grupy tematyczne, które zostały powołane i tematykę, która przewijała się w prezentacjach – promowania włączania społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich, można się zastanowić, czy nie byłoby sensowne, aby stworzyć jeszcze jedną grupę tematyczną dotyczącą właśnie włączenia społecznego i rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich. Te sprawy są, jak stwierdziła, wielkim wyzwaniem. Tym bardziej, że organizacje pozarządowe robią bardzo dużo w tym kierunku i są duże możliwości w tym zakresie. Podkreśliła również, że na pewno warto o tym rozmawiać. Drugie pytanie, które zadała Pani Bukowska, dotyczyło tego, co dalej będzie z grupą ds. turystyki wiejskiej – czy na grupie roboczej będzie się wracać do tego tematu. Pan Kwaterra również zabrał głos w kwestii wyjaśnienia tego, jak wygląda sytuacja z powołaniem grupy tematycznej ds. turystyki wiejskiej. W tej kwestii przewodniczący oddał głos przedstawicielom departamentu SSO. Pani Katarzyna Orzechowska odpowiedziała, że uchwała została przekazana w trybie obiegowym na początku tego roku, natomiast, jak się wydaje, niedopełnione zostały formalności ze strony FAPA i z tego powodu muszą być dokończone jeszcze pewne działania. Przewodniczący podkreślił, że aby powstała ta grupa, dopełnione muszą zostać wszelkie formalności z tym związane. Jeśli chodzi o drugą kwestię – powołania nowej grupy dotyczącej włączenia społecznego i rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich, to trzeba będzie przeprowadzić głosowanie na grupie roboczej ds. KSOW. Poprosił o maila od przedmówczyni zgłaszającej tą kwestię w sprawie dokładnego sformułowania oczekiwań do Jednostki Centralnej, żeby można się z nimi zapoznać, natomiast ewentualne szczegóły zostaną ustalone w trybie roboczym.

Następnie Pan Henryk Skórnicki wrócił do kwestii wniosku formalnego grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich dot. zmiany uchwały nr 6 Grupy Roboczej ds. KSOW w sprawie zmian w dwóch punktach. Dotyczy to rozszerzenia składu grupy tematycznej ds. innowacji o przedstawicieli nauki – w § 2 punkt F) proponuje się dodanie dwóch przedstawicieli PAN, w punkcie H) – dwóch przedstawicieli Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz dodanie punktu P) – po jednym przedstawicielu instytutów branżowych nadzorowanych przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi. Następnie Pan Skórnicki powiedział również o poprawce technicznej, wprowadzonej w celu ujednolicenia zapisów w dokumentach dotyczących KSOW: w § 3 proponuje się rozszerzenie zapisu w punkcie pierwszym po słowie „konsultowanie” dodanie „opiniowanie dokumentów dotyczących funkcjonowania sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich”. Przewodniczący Pan Krzysztof Rodzik poddał wniosek formalny pod głosowanie członków grupy, który dotyczył przygotowania przez JC uchwały odnośnie rozszerzenia tej grupy o wskazane podmioty. Podkreślił, że jak zostanie przygotowana uchwała, będzie poddana

ona pod głosowanie w trybie obiegowym. Wniosek przyjęto przez aklamację. Przewodniczący poinformował o przyjęciu wniosku formalnego.

Następnie Pan Kwaterra wrócił do kwestii związanej z grupą ds. turystyki wiejskiej oraz do zagadnień dotyczących przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Podkreślił, że w Komitecie Monitorującym jest właściwie jedna osoba, którą można przypisać do działalności gospodarczej, a generalnie w jego opinii w tym gronie (grupy roboczej) za mało jest osób, które chciałyby rozmawiać o przedsiębiorczości nierolniczej, natomiast turystyka nie jest jedyną szansą pozarolniczej działalności. Miejsca pracy powstają, warto rozmawiać i pokazywać dobre przykłady. Dodatkowy zespół roboczy pozwala na to, żeby np. uzupełnić skład o inne osoby spoza tego grona, które tym by się właśnie zajmowały i które mogłyby w tej kwestii odpowiedzieć. Zastanowić się można nad tym, czy nie powinna to być jedna grupa, a turystykę potraktować jako dział gospodarki, ponieważ to nie jest jedyne źródło dochodów mieszkańców obszarów wiejskich, inne stają się coraz bardziej istotne.

Następnie Pani Dybowska zwróciła uwagę na fakt, że sprawą pierwszorzędną staje się zmiana planu operacyjnego KSOW na lata 2014-2015. Wydaje się także, w związku z tym, co pojawiło się w toku dyskusji – kwestiami oceny wniosków, trybu wyboru wniosków z naborów, iż trzeba będzie poczynić zmiany w planie działania KSOW na lata 2014-2020. Zapytała się czy w związku ze zmianami tych obydwu dokumentów planowane jest posiedzenie grupy roboczej, czy też planowane jest przedstawienie uchwał w tym zakresie w trybie obiegowym. Przewodniczący odpowiedział, że zmiana planu działania będzie konieczna, ale w pierwszej kolejności musi zostać zmieniona ustawa i rozporządzenie, plan działania KSOW jest kolejny. Spotkanie pewnie zostanie zorganizowane, nie wiadomo w jakim terminie, ale nie wyobraża sobie przyjmowania takiej ważnej zmiany w trybie obiegowym. Przypomniał, że jest jeszcze konieczność przyjęcia informacji i sprawozdań z realizacji planu działania i planu operacyjnego. Chociażby pod tym kątem będzie jeszcze jedno spotkanie grupy roboczej, chyba że podjęta zostanie decyzja, że można sprawozdania przyjąć w trybie obiegowym. Przewodniczący podkreślił, że to jeszcze wszystko przed nami, na razie bardzo pracochłonne i czasochłonne jest działanie dotyczące zmiany ustawy i rozporządzenia – co nastąpi prawdopodobnie nie wcześniej niż na jesieni. Jeśli nie udałoby się wprowadzić ustawy i rozporządzenia, wtedy być może plan byłby wcześniej, żeby ogłosić konkurs na 2017 rok. W połowie kwietnia jest za wcześnie na to, żeby móc mówić kiedy i w jakim trybie będzie miała miejsce ta zmiana.

Pani Dybowska zapytała się, czy należy rozumieć, że procedowanie wniosków o przyznanie pomocy z ARMiR będzie również odłożone. Plan operacyjny KSOW na lata 2014-2015 skończył się z końcem 2015 roku i obowiązywała zasada, że o te środki można ubiegać się w terminie 12 miesięcy od poniesienia kosztu. Stwierdziła, że mogą pojawić się w niektórych projektach problemy, bo nie dokonaliśmy odpowiednich zmian w planie operacyjnym. Przewodniczący podkreślił, że rozumie te obawy i powiedział, że na pewno przed złożeniem wniosków do agencji plan operacyjny KSOW na lata 2014-2015 musi zostać uaktualniony i to zostanie dopilnowane. Nie można złożyć wniosków do agencji dopóki nie będzie rozporządzenia odnośnie do kwalifikowalności wydatków, które, według planu, wejdzie w życie w okolicach maja-czerwca br. Wtedy najwcześniej będzie możliwość składania wniosków o przyznanie PT do Agencji.

W odpowiedzi na to pytanie Pani Barbara Ślusarska z BPT wyjaśniła, że w nowej perspektywie jest planowany termin 18 miesięcy zamiast 12 miesięcy od poniesienia kosztów, o których wspomniała przedmówczyni – czas na złożenie wniosków w Agencji będzie dłuższy. W pierwszym okresie zakładany jest troszkę inny termin, ale na pewno taki, żeby w odpowiednim czasie można było zdążyć zmienić plan operacyjny i złożyć wnioski. Ponadto powiedziała, że rozporządzenie będzie niedługo konsultowane.

Ad. 7 Przewodniczący podsumował spotkanie, dziękując wszystkim zebrany za obecność na II posiedzeniu Grupy Roboczej ds. KSOW. W imieniu wiceministra rolnictwa Ryszarda Zarudskiego i w swoim podziękował za przyjęcie planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017. Wyraził nadzieję, że pozwoli on realizować cele stawiane przed KSOW. Podkreślił, że w perspektywie jest jeszcze dużo konsultacji, spotkań i rozmów z przedstawicielami regionów i grup tematycznych, dzięki którym można wspólnie wypracować rozwiązania, żeby KSOW szedł w stronę, w którą oczekujemy. Po wyczerpaniu porządku obrad, przewodniczący zakończył II posiedzenie Grupy Roboczej ds. KSOW.

Załączniki:

1. Lista obecności
2. Uchwała nr 8 GR ds. KSOW z dnia 18 kwietnia 2016 r. w sprawie akceptacji dwuletniego planu operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2016-2017
3. Plan operacyjny KSOW na lata 2016-2017

Sporządziła: Marta Leoniak

Sekretarz:

Agata Markuszewska
*Zespół Koordynacji
Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich*

Zastępca Przewodniczącego:

DYREKTOR BIURA
Pomocy Technicznej

Krzysztof Rodzik